

REGENBOOGAGENDA 2020 GEMEENTE ZEIST

I. Aanleiding

Onderstaand regenboogstembusakkoord (maart 2018) is de aanleiding om een regenboogagenda 2020 op te stellen. Het akkoord ziet er als volgt uit:

REGENBOOGSTEMBUSAKKOORD

MIDDEN-NEDERLAND
2018

De ondertekenaars spannen zich in om de volgende maatregelen op het gebied van LHBTI-emanipatie in de komende raadsperiode uit te voeren.

GEMEENTE ZEIST

INCLUSIEF BELEID VOEREN. De gemeente voert een inclusief beleid met aandacht voor LHBTI's. Het collegeprogramma bevat een passage over LHBTI-emanipatie, met concrete voornemens die worden uitgewerkt in een beleidsnotitie of actieprogramma. Er is voldoende budget, een coördinerend wethouder en verantwoordelijk ambtenaar. De gemeente betreft LHBTI's en belangenorganisaties bij de beleidsvorming. De gemeente stimuleert activiteiten, ondersteunt LHBTI-organisaties en een neemt de situatie van LHBTI's mee in gemeentelijke monitors. Behalve voor homoseksuelen, heeft de gemeente ook aandacht voor lesbische vrouwen, biseksuelen, trans- en interseksuele personen.

VEILIGHEID BEVORDEREN. De gemeente zet zich actief in voor de veiligheid van LHBTI's. Ze bevordert dat de politie hiertoe een aanspreekpunt heeft en beschikt over expertise voor de aanpak van discriminatie. De gemeente stimuleert aangiftebereidheid, monitort de veiligheid van LHBTI's en bevordert een goede registratie van geweld en discriminatie tegen LHBTI's. Ook de antidiscriminatievoorziening heeft aandacht voor expertise over LHBTI-discriminatie.

JONGEREN ONDERSTEUNEN. De gemeente zet zich in voor een omgeving waar LHBTI-jongeren zich veilig en prettig voelen. De wethouder spreekt basis- en middelbare scholen aan op hun wettelijke plicht om LHBTI-acceptatie te bevorderen. De gemeente biedt onderwijsinstellingen steun en begeleiding aan om acceptatie te bevorderen en pesten aan te pakken. Ook steunt de gemeente activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden voor LHBTI-jongeren. De gemeente bevordert dat jeugdzorgmedewerkers, jeugd- en jongerenwerkers voldoende expertise over deze groep hebben.

KWETSBAARE GROEPEN ONDERSTEUNEN. De gemeente zet zich in voor een omgeving waarin kwetsbare LHBTI-groepen zoals biculturele en religieuze LHBTI's, asielzoekers, ouderen, transgender personen en mensen met een beperking zich veilig en prettig voelen. De gemeente ondersteunt activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden voor deze kwetsbare groepen, zodat zij optimaal kunnen deelnemen aan de samenleving. De gemeente bevordert dat zorginstellingen beschikken over een Roze Lopercertificaat voor LHBTI-vriendelijke zorg. Wanneer er in de gemeente een asielzoekerscentrum is, bevordert de gemeente de veiligheid van LHBTI's aldaar. Op gemeentelijke formulieren wordt zo min mogelijk gevraagd naar 'geslacht', in gemeentelijke voorzieningen zijn genderinclusieve toiletten aanwezig en burgers worden genderinclusief aangesproken. De gemeente geeft het goede voorbeeld en is een LHBTI-vriendelijke werkgever.

ZICHTBAARHEID BEVORDEREN. Zonder zichtbaarheid geen acceptatie. De gemeente bevordert zichtbaarheid onder meer door evenementen te ondersteunen, door aandacht te vragen voor LHBTI's binnen gemeentelijke activiteiten, door ook foto's van LHBTI's te tonen in gemeentelijke folders en informatiemateriaal (ook online) en door op Coming Out Dag en andere momenten de regenboogvlag te hissen.

partij:

D66 handtekening: partij:	Groenlinks partij:	SP partij:	Nieuw Democratisch Saxa partij:	PvdA partij:
VVD handtekening: partij:	CDA partij:	Segst. Mm. partij:		

In datzelfde jaar heeft belangenorganisatie COC Midden-Nederland een regenboogmonitor uitgevoerd om te controleren of het beleid in Zeist was uitgevoerd. Aangezien dit niet het geval was, kreeg de gemeente Zeist de beoordeling 'slecht'. Dit was reden voor twee raadsleden om het onderwerp te agenderen tijdens een 'benen op tafel' gesprek. In overleg met o.a. de wethouder is tijdens dat overleg van 31 januari 2019 besloten dat het college het onderwerp in behandeling neemt. De opdracht was om eerst in gesprek te gaan met inwoners en organisaties in Zeist om te onderzoeken in hoeverre er in Zeist problemen zijn en welke inzet van de gemeente Zeist nodig en wenselijk is. De eerste bijeenkomsten met inwoners, organisaties, de wethouder en drie raadsleden vond plaats in juli 2019 onder leiding van het COC Midden Nederland met ondersteuning van art. 1 Midden Nederland. Tijdens deze bijeenkomst werd duidelijk dat inwoners en organisaties de inzet van de gemeente wenselijk achten. In september vond een verdieping van de thema's veiligheid, zichtbaarheid, welzijn, onderwijs, zorg, sport en cultuur plaats door middel van presentaties van diverse inwoners en organisaties. Ook werd het belang van extra inspanningen voor jongeren en ouderen besproken. Op basis van de input van deze twee bijeenkomsten, advies van art. 1 Midden Nederland en het COC Midden Nederland is gestart met een nadere verkenning. De resultaten van wetenschappelijk onderzoek (SCP en Movisie) bevestigen de noodzaak om als gemeente maatregelen te treffen en inwoners en organisaties te faciliteren om activiteiten uit te voeren.

II. Probleem

Opvallende uitkomsten van de LHBT monitor van Sociaal Cultureel Planbureau van november 2018 zijn:

Veiligheid

LHB's hebben een minder goede veiligheidsbeleving dan hetero's en hebben vaker te maken met respectloos gedrag, cyberpesten en worden vaker gehackt. Zij voelen zich onveilig in het algemeen en in het bijzonder op straat en op diverse locaties. Biseksuele ervaren meer geweldsdelicten dan homo's en lesbiennes.

Gezondheid

De gezondheid van LHB's er is minder met name bij biseksuele. Zij hebben vaker te maken met depressies, burn-out en gebruiken vaker harddrug en alcohol.

Werksituatie

Personen van de doelgroep LHB hebben over het algemeen een slechtere werksituatie met burn-out klachten. Ook hebben zij vaker dan hetero's te maken met ongewenst gedrag. Opvallend is dat dit niet het geval is bij grote bedrijven (met 1.000 of meer werknemers).

Transgenders verkeren in slechtere posities dan LHB-ers en hetero's

Zij hebben vaker schulden, een laag inkomen en zijn vaker uitkeringsgerechtigde, ondanks dat ze over het algemeen hoger zijn opgeleid. Jongeren worden vaker gepest, hebben te maken met emotionele verwaarlozing, mishandeling thuis, lage eigenwaarde en meer psychisch problemen zoals suïcidale gedachten.

L = lesbische vrouwen

H = homo mannen

B = biseksuelen

T = transgender: mensen die zich niet identificeren met het geslacht dat zij hebben. In sommige gevallen passen zij hun kleding, uiterlijk of lichaam hierop aan maar niet altijd.

I = intersekse: mensen die worden geboren in een lichaam dat niet (volledig) past binnen de maatschappelijke verwachting.

Q = queer = mensen die zichzelf liever geen seksuele of genderidentiteit toe-eigenen en het idee van hokjes verwierpt.

+ = alle andere variaties die niet heteroseksueel en geslachtskenmerken hebben die niet binnen de gebruikelijke definities van 'vrouwelijk' of 'mannelijk' vallen

III Speerpunten/ uitgangspunten

Uitgangspunten

1. Wij ontwikkelen en voeren de Regenboogagenda uit met inwoners en instellingen in Zeist. Het ontwikkelen en uitvoeren van beleid LHBTIQ+ doen wij samen met (welzijns) instellingen en de inwoners van Zeist. Hiermee sluiten wij aan op de behoeften van onze inwoners. Dit ligt in de lijn van de maaltijd van Zeist waarin wij ook input ophalen bij onze inwoners om keuzes te maken.
2. Wij sluiten aan bij bestaande initiatieven en voorzieningen. Veel (welzijns) instellingen zetten zich in voor de inwoners van Zeist. Wij proberen zoveel als mogelijk aan te haken bij deze voorzieningen en initiatieven. Hiermee willen wij de inzet voor de doelgroep borgen en integreren in de reguliere activiteiten. Bijkomend voordeel is dat de kosten relatief laag kunnen blijven.
3. Wij zetten de expertise van (welzijns) organisaties en ervaringsdeskundigheid van de doelgroep in. (Welzijns)instellingen hebben dagelijks contact met onze inwoners. Zij weten welke methoden van benadering werkt, hebben een netwerk en kunnen daardoor partijen met elkaar verbinden. De inwoners van Zeist, in het bijzonder de doelgroep LHBTIQ+ hebben levenservaring. Zij zijn ervaringsdeskundigen. Ook deze kennis zetten wij in om tot goede resultaten te komen. Bovendien creëren we op deze manier draagvlak bij burgers en instellingen, omdat zij mede – eigenaar zijn bij de totstandkoming en uitvoering van het beleid.
4. Wij werken samen met het COC Midden Nederland, art. 1 Midden Nederland. Het COC Midden Nederland zet zich in voor de emancipatie van LHBTIQ+ personen. Zij ondersteunen vele gemeenten in het opzetten van een regenboogagenda. Deze kennis zetten wij ook in voor de gemeente Zeist. Art. 1 Midden Nederland voert de wettelijke taak van de gemeente uit om meldingen van discriminatie in behandeling te nemen.
5. Wij geven de jongerenraad een rol in het meedenken en uitvoeren van de activiteiten. De Jongerenraad Zeist hecht belang aan inzet vanuit de gemeente Zeist voor de doelgroep LHBTIQ+. In 2019 heeft zij een Handvest LHBTI-acceptatie opgesteld en doet zij voorstellen aan het gemeentebestuur om maatregelen te treffen. Deze voorstellen zijn opgenomen in deze regenboogagenda 2020 vanaf pagina 3. Het betreft activiteiten met de nummers 1.1, 2.2, 2.3, 2.5, 4.1 en 4.2. Tevens willen diverse leden van de jongerenraad zich inzetten om het onderwerp aan de onder te brengen op scholen (4.3).
6. De regenboogagenda wordt uitgevoerd onder de vlag van de inclusieagenda. De gemeente Zeist heeft een inclusie-agenda opgesteld. Hierin is de doelgroep LHBTIQ+ niet expliciet opgenomen. Vandaar dat er een aanvullende regenboogagenda is opgesteld. Deze regenboogagenda dient wel gezien te worden als onderdeel van het inclusiebeleid.

Speerpunten 2020

Het is niet mogelijk om in te spelen op alle problemen waar de doelgroep mee te maken heeft. We moeten keuze maken. Dit doen wij op basis van de prioriteiten die naar voren zijn gekomen tijdens de twee sessies met inwoners, organisaties en de politiek. Dit zijn de thema's

- veiligheid
- zichtbaarheid
- positie van ouderen in de gezondheidszorg
- voorzieningen voor jongeren op school en
- ontmoeting

In de volgende paragraaf worden per thema activiteiten benoemd die wij willen uitvoeren onderbouwd met wensen van Zeister inwoners en/of onderzoeksresultaten.

IV Regenboogagenda 2020

1. Thema Veiligheid

Zeister inwoners hebben behoefte aan veiligheid en openheid voor mensen uit de LHBTIQ+gemeenschap. Zij vinden het belangrijk te kunnen zijn, wie ze zijn zonder zich onveilig te voelen in hun omgeving.

In ons veiligheidsbeleid staat dat de gemeente Zeist zich inzet om veiligheid op straat te bevorderen. In het verlengde daarvan willen wij het volgende realiseren.

1.1 Vergroten zichtbaarheid meldpunt anti-discriminatie (Art. 1 Midden Nederland)

Wij willen meer zichtbaarheid geven aan onze wettelijke taak om voorzieningen te treffen voor de behandeling en registratie van klachten over discriminatie (Wet gemeentelijke anti-discriminatievoorziening). Deze taak wordt uitgevoerd door art. 1 Midden Nederland. Wij willen het aanbod van art. 1 Midden Nederland meer zichtbaar maken door het beschikbaar stellen van formulieren in het gemeentehuis en het organiseren van spreekuren op locatie.

1.2 Meldingsbereidheid geweldsdelicten vergroten (Roze in Blauw)

Bij 352 transgenders woonachtig in Nederland, die deel hebben genomen aan onderzoek heeft 37% maandelijks te maken met ervaring met geweldsdelicten. Veel personen vinden het moeilijk om dit te melden bij de politie uit schaamte. Als zij dat wel doen, is het vaak moeilijk om te bewijzen dat het om homo- of transgenderhaat gaat. Uit landelijk onderzoek blijkt dat 87% van de melders negatieve reacties krijgt van de politie of mensen uit hun omgeving. De politie heeft extra aandacht en expertise voor het in behandeling nemen van meldingen van personen LHBTIQ+. Dit heet Roze in Blauw. We willen in overleg met de politie om te bespreken hoe zij aandacht kunnen vragen voor meldingen door LHBTIQ-ers door inzet van personen Roze in Blauw.

2. Thema zichtbaarheid en genderneutraliteit

Zeister inwoners hebben behoefte aan informatie en uitingen van de gemeente om aan alle inwoners te laten zien dat de gemeenten zich inzet voor LHBTIQ+ -ers. Wij willen daarom het volgende ondernemen.

2.1. Informatie vermelden op de website van de gemeente Zeist

Als inwoners op zoek gaan naar informatie, raadplegen zij vaak als eerste de website van de gemeente. Op onze website willen wij daarom vermelden welke belangenorganisaties er zijn met verwijzing naar links van de websites van deze belangenorganisaties. Ook willen wij laten zien welke activiteiten wij uitvoeren om de emancipatie van de doelgroep te bevorderen.

2.2. Hijsen van de regenboogvlag

Wij willen in ieder geval op de Coming Out Day (11 oktober) de regenboogvlag hijsen aan het gemeentehuis.

2.3. Onderzoek naar mogelijkheid om regenboogzebrapad aan te brengen of een alternatief

Vele gemeenten hebben een regenboogzebrapad. Vanuit juridisch oogpunt is het echter niet wenselijk omdat Veilig Verkeer Nederland meldt dat er onduidelijkheid kan ontstaan of het regenboogzebrapad een formeel zebrapad is. Mochten hierdoor ongelukken ontstaan, dan kan de gemeente aansprakelijk gesteld worden. Wij willen in samenwerking met de jongerenraad (voorzitter van dit initiatief) onderzoeken wat de mogelijkheden zijn en zo nodig alternatieven bedenken en voorleggen.

2.4 Genderneutrale toiletten op de begane grond in het gemeentehuis

Het is mogelijk dat het uiterlijk van transgenderpersonen voor een buitenstaander niet geheel overeenstemt met het geslacht waarmee ze zich identificeren. Intersekse personen hebben geslachtskenmerken die buiten de gebruikelijke definities van 'vrouwelijk' of 'mannelijk' vallen. De ervaring om aangesproken te worden dat ze zich in het verkeerde toilet bevinden, komt regelmatig voor

het kan mensen het gevoel geven dat hun identiteit wordt ontkend. Voor hen is het prettig dat er genderneutrale toiletten in het gemeentehuis zijn. De toiletten op de begane grond zijn zo gebouwd dat het mogelijk is om ze voor mannen en vrouwen te gebruiken. Wij gaan onderzoeken in hoeverre het wenselijk is om op de begane grond van het gemeentehuis genderneutrale toiletten te maken. Andere organisaties zoals de gemeente Utrecht, de Bilt en de Hema bieden reeds genderneutrale toiletten aan.

2.5 genderneutraliteit op formulieren

Onderzoeken in hoeverre en in welke omstandigheden sekse-registratie achterwege gelaten kan worden bij het uitreiken van bijvoorbeeld bibliotheekpassen en formulieren van het sociaal team en Centrum voor Jeugd en Gezin.

3. Thema positie van ouderen in de gezondheidszorg

Inwoners van Zeist vragen extra aandacht voor de positie van ouderen in de gezondheidszorg. Tijdens de bijeenkomst van 23 september is hierover het volgende gezegd: In Nederland wonen 400.000 LHBTI ouderen. Als je dit vertaald naar Zeist met 63.148 inwoners wonen er ongeveer tussen de 900 en 1000 LHBTI ouderen in Zeist. Roze ouderen gaan soms als zij naar een verzorgingshuis gaan, terug de kast in/of zijn er überhaupt nooit uit gekomen. Zij zijn in een verzorgingshuis onzichtbaar en veelal eenzaam. In hun jeugd was niemand openlijk homo of lesbisch en als zij het waren, vertrokken zij naar de grote stad. Veel ouderen hebben dus geen voorbeeld gehad en zwijgen, eenmaal in een verzorgingshuis beland, nog. Het komt voor dat homoseksuele ouderen de foto van hun overleden geliefden in een la stoppen. Roze 50+ van het COC Midden Nederland adviseert de gemeente om het gesprek met ouderen aan te gaan. Voorlichting is daarom belangrijk. Als het onderwerp op gang komt, wordt dit nogal eens 'onder tafel' geschoven (schijntolerantie). Wetenschappelijk onderzoek (SCP, Gelukkig in een verpleegtehuis) bevestigt dit verhaal.

3.1. Verzorgingstehuizen motiveren om het certificaat roze looper te halen.

De Roze Loper is hét certificaat voor woonzorg, thuiszorg en welzijnsinstellingen die aandacht besteden aan seksuele diversiteit bij cliënten en professionals. Wij willen in samenwerking met de gemeente de Bilt en Utrechts Heuvelrug een aantal zorginstellingen benaderen en het onderwerp met hen bespreken.

3.2 Samenwerking met organisaties voor senioren

De algemene senioren vereniging Zeist organiseert diverse activiteiten voor ouderen. Ook het onderwerp LHBTIQ plus is onderwerp van gesprek. In één van de magazines van de seniorenvereniging is een artikel geplaatst. Ook mensen van de doelgroep LHBTIQ+ zijn lid van deze vereniging.

Roze 50+ van het COC Midden Nederland heeft ervaring met het benaderen van zorginstellingen. Zij waren ook aanwezig om de bijeenkomsten van juli en september in het gemeentehuis. Deze personen zijn bereid om samen met de gemeente zorginstellingen te benaderen.

4. Thema jongeren in het onderwijs

Inwoners van Zeist willen bijzondere aandacht voor jongeren omdat zij in het begin van hun leven staan, tijdens hun puberteit zichzelf aan het ontdekken zijn en steun nodig hebben als zij aan het onderzoeken zijn wat hun seksuele geaardheid is. Uit onderzoek blijkt dat jongeren in deze periode eenzaamheid kunnen ervaren, last hebben van pesten en zelfs suïcide gedachten hebben. Aangezien jongeren een groot deel van hun tijd doorbrengen op school en scholen ook de taak hebben dit onderwerp te bespreken willen wij ons in 2020 richten op activiteiten binnen de school.

4.1 Scholen en scholieren benaderen om hen te motiveren GSA's op te zetten.

Jongeren kunnen zich inzetten om het onderwerp LHBTIQ+ bespreekbaar te maken in het onderwijs. Zij richten zich op docenten en leerlingen. Ze opereren onder de naam GSA (Gender Sexuality Alliances). Alle GSA's ondersteunen elkaar en kunnen informatie en netwerkcontacten vinden via hun eigen website.

4.2. Voorlichting basisscholen en voortgezet onderwijs

Art. 1 Midden Nederland en het COC Midden Nederland verzorgen programma's om LHBTIQ+ en discriminatie bespreekbaar te maken in het primair en voortgezet onderwijs. Wij willen scholen benaderen om te vragen of zij gebruik willen maken van het aanbod.

4.3 Inzet van de Zeister jongerenraad

Het onderwerp LHBTIQ+ is besproken met de jongerenraad. Zij zien het belang van het oprichten van GSA's op scholen en willen zich daarvoor inzetten door mee te werken aan het leggen van contacten met docenten en scholieren van VO scholen in Zeist.

5. **Thema ontmoeten**

Uit de gesprekken met inwoners van Zeist blijkt dat zij veel behoefte hebben aan het ontmoeten van personen LHBTIQ+. Dit heeft ertoe geleid dat na de 1e bijeenkomst een initiatief is gestart om een Regenboogcafé eens in de maand te organiseren. Ook hebben inwoners en organisaties in Zeist een apart overleg gevoerd over mogelijke initiatieven die zij willen ondernemen. Ontmoeten geeft de mogelijkheid om ervaringen uit te wisselen, te leren van elkaar en met gelijk gestemde een prettig tijd te hebben.

6.1 faciliteren van het Regenboogcafé Binnenbos

In september 2019 vond het eerste Regenboogcafé plaats. Hier waren 35 personen aanwezig. De opkomst van oktober en november was lager. Aan de gemeente is gevraagd extra publiciteit te geven en bij te dragen aan kosten van de aankleding en promotie van het Regenboogcafé.

6.2 faciliteren om bestaande en nieuwe culturele activiteiten een regenboogtintje te geven

Vier tot zes actieve inwoners van Zeist willen zich inzetten om tijdens bestaande activiteiten aandacht te vragen voor LHBTIQ+. Daarnaast willen zij in samenwerking met de cultuurmakelaar, het Beauforthuis, het Kunsthuis en Stichting Cultuur Zeist activiteiten organiseren. Zij gaan hierover een plan opstellen. Als er extra financiële middelen nodig zijn, gaan zij in samenwerking met de cultuurmakelaar fondsen benaderen. Vaak vragen dit soort fondsen wel om cofinanciering van de gemeente.

IV **begroting en planning**

In de meerjarenbegroting is een bedrag van €15.000 opgenomen voor emancipatie. Dit willen wij als volgt inzetten.

Activiteit	kosten	planning
Faciliteren Regenboogcafé Binnenbos	250	Start 1 ^e kwartaal
Meldpunt anti-discriminatie in Zeist 20 spreekuren van twee uur á € 82,= per uur en voorbereidingstijd 2 uur en voorlichtingsmateriaal	3.500	Start 1 ^e kwartaal
Voorlichting op het primair en voortgezet onderwijs door art. 1 Midden Nederland bij 10 scholen, 4 uur per school (inclusief voorbereidingstijd en werven scholen) en voorlichtingsmateriaal	3.500	Start 2e kwartaal
cofinanciering ontmoeten door middel van culturele activiteiten	1.000	2 ^e kwartaal
Subsidie COC Midden Nederland voor ondersteuning gemeente en inwoners en het geven van voorlichting	2.500	3 ^e kwartaal
Aanbrengen regenboogzebrapad (5 jaar bruikbaar) of alternatief	3.000	4 ^e kwartaal
Onvoorzien	1.200	
Totaal	15.000	

Aan de overige activiteiten zijn geen kosten verbonden omdat zij onderdeel uitmaken van bestaand beleid, gefinancierd kunnen worden door instellingen of fondsen. De kosten voor ambtelijke inzet zijn ook niet meegenomen in de begroting, omdat er geen extra inhuur nodig is.

